

PŘEHLED VÝZKUMŮ

49

Brno 2008

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 49

Volume 49

Číslo 1–2

Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Freisinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliáčik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balász Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Vrcholně středověká lotová závaží z českých a moravských lokalit.
Gruna, Hradisko (vlevo); Písek, u Šarlatského rybníka (v popředí); Ví-
cov, Městisko (vpravo dole); Boskovice, hrad (vpravo nahoře). Srov.
studii J. Doležela v tomto svazku. Foto P. Smékal.

*Medieval cup nested weights from czech and moravian sites. Gruna,
Hradisko (left); Písek, u Šarlatského rybníka (front); Vícov, Městisko
(bottom right); Boskovice, castle (top right). Cf. the article by J. Dole-
žel in this volume. Photo by P. Smékal.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Arch, spol. s r. o.
Charbulova 3a
618 00 Brno-Černovice

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

Roč. 49, 2008, č. 1-2

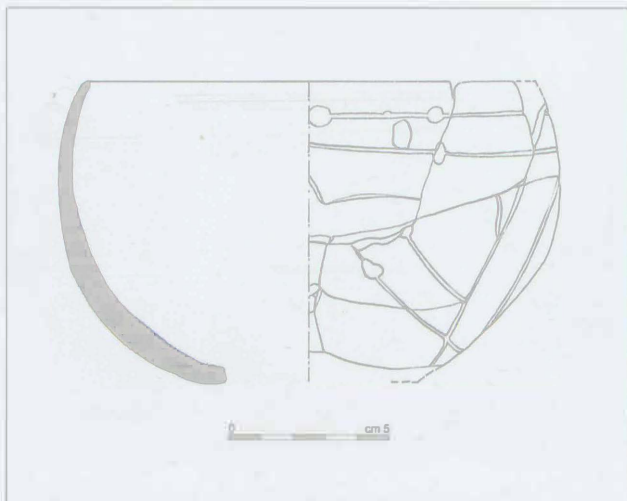

91087/09

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2008
Náklad 450 kusů

Copyright ©2008 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i. and the authors.

Obr. 18: Opava-Kylešovice. Fragment globulární nádoby ze sondy S2. Fig. 18: Opava-Kylešovice. A fragment of a globular vessel from trench S2.

o keramické fragmenty náležející jednak kultuře s lineární keramikou, jednak kultuře lengyelské. Narušená situace byla zkoumána prostřednictvím tří menších sond (obr. 19). Sondou S1, která byla umístěna na vnitřní straně východní základové rýhy, byla prozkoumána část nálevkovitě zahloubeného objektu. Obdobná situace byla zkoumána v sondě S2, kde ovšem nelze jednoznačně rozhodnout, zda zde byl narušen objekt nebo pouze kulturní vrstvou zanesená deprese v podloží. V poslední sondě S3 byla zkoumána pouze kulturní vrstva.

Výzkumem bylo získáno celkem 70 ks keramických fragmentů, 5 ks ŠI, zlomek zvířecí kosti a kamenná zátěž. Z uvedeného počtu náleželo 34 ks keramiky kultuře LnK, 25 ks lengyelské. Zbytek jsou fragmenty kulturně nezařaditelné a novověké intruze. Nálevkovitě zahloubený objekt v sondě S1 je problematické datovat, ale vzhledem k tomu, že jeho výplň obsahovala keramiku obou uvedených kultur (24 : 18 ve prospěch LnK), lze usuzovat na to, že jeho tvůrci byli lidé kultury lengyelské, kteří při své činnosti zasáhli starší kulturní vrstvu, respektive blízký objekt náležející LnK. Zda jím byla blízká zahloubenina zjištěná v S2, nelze tvrdit s jistotou, její výplň se však v tomto ohledu jeví chronologicky čistší. Poskytla 3 fragmenty LnK, z toho podstatnou část charakteristické globulární nádoby (obr. 18). V S3 zjištěná kulturní vrstva obsahovala opět keramické fragmenty obou kultur, navíc i zlomky novověké. Jejich přítomnost v pravěké kulturní vrstvě můžeme přičíst na vrub orbě, neboť sledovaná poloha byla donedávna užívána jako pole.

Pavel Stabrava

Resumé

Opava (Kat. Kylešovice, Bez. Opava). Bauter Teil der Gemeinde. LBK, MBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 19: Opava-Kylešovice. Terénní situace na lokalitě a rozmístění jednotlivých sond. Fig. 19: Opava-Kylešovice. The excavation and the distribution of trenches.

OSEK NAD BEČVOU (OKR. PŘEROV)

Silnice do Lipníku n. B. Neolit/eneolit. Záchraný výzkum.

V souvislosti s akcí „Elektronické mýto – II. Etapa. Silnice I/47“, konkrétně s výkopovými pracemi pro zasažení konstrukcí mýtných bran na silnici I. třídy z Přerova do Lipníku nad Bečvou, proběhl v září a říjnu roku 2007 záchraný archeologický výzkum. Pozitivní nálezová situace byla zachycena u Oseku nad Bečvou, kde se na řezu stavebního výkopu východně od silnice rýsovaly dva objekty s fragmenty mazanice, uhlíků a jedním nepříliš výrazným zlomkem keramiky, datovatelným rámcově do neolitu či eneolitu. V jednom z objektů se rovněž zachoval pozůstatek dřevěného kůlu. Podobný zahloubený objekt se objevil i na druhé straně silnice, fragmentárnost keramických zlomků zde však neumožňuje přesnější datování.

Peter Kováčik, Martin Moník, Jan Mikulík

Resumé

We found three prehistoric features in connection with the rescue excavation next to the main road from Osek to Lipník nad Bečvou. At least two can be dated back to the Neolithic or the Eneolithic.

POPŮVKY (OKR. BRNO-VENKOV)

„Panské nivy“. MMK. Sídliště. Záchraný výzkum.

Záchraným archeologickým výzkumem v Popůvkách, který proběhl na místě budoucí haly II. obchodního centra Deceuninck, v polní trati „Panské nivy“, byla odkryta další část významného pravěkého osídlení z období kultury s moravskou malovanou keramikou, jehož existenci prokázaly již dřívější výzkumy (Lečbych 2007a, 2007b).

Tento výzkum tak vhodně vyplnil doposud nezkoumaný úzký prostor mezi dříve zkoumaným areálem firmy Japo (výzkum v roce 2006) a stávající skladovou halou firmy Deceuninck. Prozkoumáno bylo celkem 19 zahloubených archeologických objektů. Většinou šlo o běžné

sídlíšní jámy obsahující hodnotný keramický materiál, případně broušené či štípané kamenné nástroje. V několika případech se pak podařilo nalézt i charakteristický doklad pravěkého umění v podobě zlomků ženské (v obj. č. 501, 502, 511) (Lečbych 2007a) a zoomorfní plastiky (obr. 20).

Smysl proběhnuvšího záchranného výzkumu je třeba spatřovat nejenom v rozšíření kolekce movitých archeologických nálezů, která z této lokality pochází, ale zejména v celkovém doplnění našich poznatků o tomto významném neolitickém sídlišti. Podobně jako archeologický výzkum z roku 2007 v trati „Pod Šípem“ i tento záchranný výzkum významně rozšířil naše představy o pravěkém osídlení na tomto katastru.

„Pod Šípem“. MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Záchranným archeologickým výzkumem v Popůvkách, který proběhl na ploše výstavby sedmi rodinných domků na parcele 709/15, v polní trati „Pod Šípem“ bylo ověřeno pravěké osídlení z období kultury s moravskou malovanou keramikou, jehož existenci prokázaly již dřívější výzkumy. V základových pasech těchto rodinných domů bylo zachyceno a prozkoumáno celkem 9 zahloubených objektů. Většinou šlo o běžné sídlíšní jámy obsahující keramický materiál, v menší míře pak broušené, nebo štípané kamenné nástroje. Některé z těchto sídlíšních objektů (500, 502, 505) lze na základě jejich velikosti interpretovat jako rozměrné hliníky.

Tento drobný záchranný výzkum nejenom zvětšil kolekci movitých archeologických nálezů, které z této lokality pocházejí, ale zejména celkově rozšířil naše vědomosti o celkovém územním rozsahu tohoto významného neolitického sídliště.

Marek Lečbych, Olga Palečková

Literatura

- Lečbych, M. 2006: Popůvky-Pod Šípem. Nálezová zpráva č. 159/06 uložena na ÚAPP Brno, v. v. i.
- Lečbych, M. 2007a: Popůvky-Panské Nivy. Nálezová zpráva č. 82/07 uložena na ÚAPP Brno, v. v. i.
- Lečbych, M. 2007b: Popůvky-Panské Nivy. Nálezová zpráva č. 148/07 uložena na ÚAPP Brno, v. v. i.

Resumé

Popůvky (bez. Brno-venkov). „Panské nivy“. MBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

Popůvky (bez. Brno-venkov). „Pod Šípem“. MBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 20: Popůvky (okr. Brno-venkov). Výběr materiálu. Abb. 20: Popůvky (Bez. Brno-venkov). Materialauswahl.

PŘEROV (K. Ú. PŘEDMOSTÍ, OKR. PŘEROV)

V JZ části intravilánu Předmostí bylo v průběhu roku 2007 v souvislosti s narůstající stavební činností provedeno několik záchranných archeologických výzkumů. V prostoru ulic Tylova a U Pošty (obr. 21) byly zjištěny doklady intenzivního osídlení z období starého neolitu a doby bronzové. Na základě starých zpráv a nových výsledků výzkumů lze oblast situovanou JZ od místního hřbitova, v dnešní zástavbě ulic Tylova a U Pošty, částečně ztotožnit s lokalitou Dvorské. Tato poloha byla díky svým nálezům známa na přelomu 19. a 20. století (Červinka 1902, 79, 132, 227). O těžce lokalitě se zmiňuje v 80. letech 20. století také Č. Staňa, který ji považoval již za zcela zničenou (Staňa 1984, 14–15). V roce 1998 byl nicméně výkopovými pracemi v ulici Milady Horákové narušen objekt z mladšího stupně kultury s lineární keramikou (Schenk 2000, 99–100).

Terén lokality se mírně svažuje JJZ směrem od bývalého návrší Skalka k místu původní hrany říční terasy. Nadmořská výška se pohybuje přibližně od 220–222 m. Výzkum prokázal, že i mezi současnou zástavbou se stále nacházejí neporušené archeologické situace. Jedná se zejména o prostor zahradních parcel č. 104–110, dále 128/3, 128/1, 128/5, kde se zachovala původní úroveň terénu, která nebyla v minulosti výrazněji narušena těžbou spráše.

Tylova ulice, parcela č. 540. LnK II. Sídliště. Záchranný výzkum.

V souvislosti se stavebními pracemi v rámci investiční akce „Přerov-Předmostí–vodovod v oblasti Teličkova a Prostějovská ulice“ byl v měsíci únoru 2007 proveden záchranný archeologický výzkum formou dohledu nad výkopovými pracemi, který uskutečnila společnost Archaia Brno, o. p. s., pracoviště Olomouc.